Voordracht voor de College vergadering van 24 september 2024

Portefeuille Ruimtelijke Ordening (23)
Agendapunt B15

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Vaststellen Toekomstkader Amstelscheg

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de brief van de voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Amstelscheg aan het college waarin wordt gevraagd het Toekomstkader Amstelscheg vast te stellen en te borgen in eigen beleid;

2. In te stemmen met het Toekomstkader Amstelscheg als bouwsteen voor eigen programma's en beleid. Het Toekomstkader Amstelscheg is een addendum bij het 'Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplannen Amstelscheg' uit 2011 en geeft duiding aan hoe om te gaan met de volgende (maatschappelijke) opgaven en ontwikkelingen met een ruimtelijke impact die afkomen op de Amstelscheg:

- Water en Bodem Sturend
- Toenemende recreatiedruk
- Energietransitie
- Ontwikkeling van bebouwing en stedelijke functies

3. In te stemmen met bijgevoegde conceptvoordracht aan de dagelijkse besturen van de stadsdelen Zuid, Zuid-Oost en Oost ter informatie over het besluit tot vaststelling van het Toekomstkader Amstelscheg

Kernboodschap

Het college stemt in met Toekomstkader Amstelscheg als bouwsteen voor eigen programma's en beleid. Het is een aanvulling op het 'Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplannen Amstelscheg' (2011) en tot stand gekomen in samenwerking met de gemeenten Amstelveen, Ouder-Amstel, de provincie Noord-Holland, het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en het Recreatieschap Groengebied Amstelland. In het Toekomstkader worden keuzen gemaakt op onderwerpen met effect op de kwaliteit van het landschap die eerder nog onvoldoende aan bod kwamen. Denk aan: rekening houden met wateropgaven en bodemdaling, de verder toegenomen recreatiedruk, ruimte voor inpassing van duurzame energieopwekking en randvoorwaarden voor bebouwing en andere stedelijke functies.

Bestuurlijke achtergrond

Omgevingsvisie Amsterdam 2050

De Omgevingsvisie beschrijft het belang van het landschap voor Amsterdam, en het belang van een samenhangend beleid voor de agglomeratie en de scheggen als onderdeel hiervan. In algemene zin streeft Amsterdam naar een duurzaam en met de stad verbonden landschap van hoge kwaliteit. Hiervoor is het belang aangeven om daarin proactief regionaal samen te werken aan het beheer en de ontwikkeling van het landschap. Voor grote delen van de scheggen in een inzet op 'landschapsparken' aangegeven, zo ook voor de Amstelscheg. In deze gebieden zoeken we, passend bij de landschappelijke kwaliteiten, naar mogelijkheden om de recreatieve toegankelijkheid en

gebruiksmogelijkheden te vergroten. De (bestuurlijke) samenwerking aan de Amstelscheg, en het Toekomstkader Amstelscheg specifiek, geeft uitvoering aan de in de Omgevingsvisie opgenomen ambities.

MRA Verstedelijkingsconcept 2050

In februari 2022 heeft de raad het '*MRA Verstedelijkingsconcept 2050, Metropool van grote klasse met menselijke maat'* onderschreven, net als alle overige raden en staten van de partijen die samenwerken in de MRA (metropoolregio Amsterdam). De inzet op de ontwikkeling van een 'Groenblauw netwerk in en om de stad' is hierin één van de drie hoofdpijlers. Deze is uitgewerkt in de ambities om: landschappen met bijzondere waarden een kwaliteitsimpuls te geven, het landschap in algemene zin te versterken, landschappelijke verbindingen te versterken, landschaps- en natuurinclusief te verstedelijken en de recreatieve structuur MRA-dekkend uit te bouwen. De (bestuurlijke) samenwerking aan de Amstelscheg, en het Toekomstkader Amstelscheg specifiek, geeft hier uitvoering aan.

Bestuursovereenkomst NOVI gebied Groene Hart

In mei 2022 heeft wethouder Van Dantzig namens het college de bestuursovereenkomst NOVI gebied Groene Hart ondertekend. Het doel van deze overeenkomst is om tussen partijen die de bestuursovereenkomst hebben onderschreven meer samen te werken, richting te geven en te inspireren. De Amstelscheg is een deelgebied van het Groene Hart. De bestuursovereenkomst en het verder uitgewerkte Ontwikkelperspectief NOVEX Groene Hart 2050 vormt een belangrijk inhoudelijk vertrekpunt voor het Toekomstkader Amstelscheg.

Bestuurlijk Overleg Amstelscheg en Bestuursakkoord Amstelscheg

In het Bestuurlijk Overleg Amstelscheg (BOA) zijn bestuurders van Amsterdam, Amstelveen, Ouder-Amstel, de provincie Noord-Holland en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht vertegenwoordigd. In 2011 is een Bestuursakkoord Amstelscheg (Bijlage 4) gesloten. Destijds namen de stadsdeelbestuurders van Zuid, Zuid-Oost en Oost namens Amsterdam deel aan het BOA en hebben het Bestuursakkoord medeondertekend. In het bestuursakkoord zijn inhoudelijke en procesmatige afspraken gemaakt, waarin nadrukkelijk een langdurige samenwerking wordt nagestreefd. De (bestuurlijke) samenwerking aan de Amstelscheg, en het Toekomstkader Amstelscheg specifiek, geeft hier uitvoering aan.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Onderbouwing besluit

Ad1: Kennis te nemen van de brief van de voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Amstelscheg aan het college waarin wordt gevraagd het Toekomstkader Amstelscheg vast te stellen en te

borgen in eigen beleid.

Amsterdam werkt al geruime tijd samen met regionale partners aan het behoud en de ontwikkeling van de het landschap van de Amstelscheg. In het Bestuurlijk Overleg Amstelscheg (BOA) zijn bestuurders van Amsterdam, Amstelveen, Ouder-Amstel, de provincie Noord-Holland en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht vertegenwoordigd. Ook is er nauwe samenwerking met het Groengebied Amstelland. Namens Amsterdam neemt stadsdeelbestuurder Jan-Bert Vroege deel aan het BOA, gemandateerd door wethouder Van Dantzig.

De afgelopen periode is er gewerkt aan een Toekomstkader Amstelscheg. Deze is in het BOA van 20 juni j.l. onderschreven en daarmee inhoudelijk afgerond. Afgesproken is dat iedere partij afzonderlijk het Toekomstkader ter vaststelling aan colleges/gedeputeerde staten/dagelijks besturen voorlegt met als doel het Toekomstkader door te laten werken (borgen) in eigen beleid. Daartoe heeft de voorzitter namens alle bestuurders van het BOA bijgevoegde brief opgesteld. In de brief wordt het college geïnformeerd over de inhoud, de aanleiding, het resultaat, het proces en de status van het Toekomstkader Amstelscheg en wordt het college verzocht deze vast te stellen en te borgen in eigen beleid. *De brief is voor de volledigheid opgenomen in Bijlage 1, inhoud en kernboodschap werken door in deze voordracht onder besluitpunt 2.*

Ad2: In te stemmen met het Toekomstkader Amstelscheg als bouwsteen voor eigen programma's en beleid. Het Toekomstkader Amstelscheg is een addendum bij het 'Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplannen Amstelscheg' uit 2011 en geeft duiding aan hoe om te gaan met de volgende (maatschappelijke) opgaven en ontwikkelingen met een ruimtelijke impact die afkomen op de Amstelscheg:

- **Water en Bodem Sturend**
- **Toenemende recreatiedruk**
- **Energietransitie**
- **Ontwikkeling van bebouwing en stedelijke functies**

Aanleiding voor het Toekomstkader Amstelscheg

Onderdeel van de afspraken in het Bestuursakkoord Amstelscheg (zie: bestuurlijke achtergrond) (Bijlage 4) is het *'Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplannen Amstelscheg'* (nu: Gebiedsperspectief Amstelscheg) (Bijlage 5). Dit inhoudelijke document is in 2011 opgesteld en geeft de gezamenlijke uitgangspunten t.a.v. de bescherming en een kwalitatieve ontwikkeling van het landschap van de Amstelscheg weer. In het Bestuursakkoord is afgesproken om deze inzet door te laten werken (voedend te laten zijn) voor eigen beleid en werkt dan ook door in bestemmingsplannen en de provinciale verordening.

In ruim 10 jaar tijd is de wereld veranderd en neemt de druk op het landschap in het algemeen, en de Amstelscheg specifiek, toe. Er komen diverse opgaven op het gebied af die ruimte vragen, zoals klimaat- en energieopgaven (Kamerbrief water- en bodem sturend), de recreatiedruk is nog verder toegenomen als gevolg van het verdichtende stedelijke gebied en de landbouw zit in een transitie. Daarnaast is er een groot tekort aan woningen, waardoor aan de randen van het gebied en bij kleinschalige transformatie al snel gekeken wordt naar woningbouw. Dit zijn allen ontwikkelingen met een mogelijke impact op de ruimtelijke kwaliteit van het landschap van de Amstelscheg.

Het Toekomstkader Amstelscheg als addendum bij het Gebiedsperspectief Amstelscheg

Het Gebiedsperspectief uit 2011 voldoet in de basis nog steeds. Echter hebben samenwerkende partijen van het BOA in 2021 geconstateerd dat er nog onvoldoende (ruimtelijk) kader werd geboden

hoe om te gaan met bovengenoemde ontwikkelingen. Daarom is besloten het Gebiedsperspectief Amstelscheg te actualiseren. Omdat het huidige gebiedsperspectief in basis nog goed functioneert, is ervoor gekozen om geen nieuwe versie te maken, maar aan te vullen met richtinggevende keuzes op de nieuwe of geactualiseerde thema's waarop we 'Samen werken aan een natter, diverser en toegankelijker Amstelscheg'. Deze keuzes zijn vastgelegd in een addendum; het 'Toekomstkader Amstelscheg'.

Waar gaat het Toekomstkader Amstelscheg in essentie over?

In het Toekomstkader Amstelscheg wordt een aantal richtinggevende keuzen gemaakt binnen de thema's: 1) water en bodem sturend, 2) recreatiedruk, 3) energietransitie en 4) Bouwen en stedelijke functies. De keuzen worden hieronder overzichtelijk weergegeven:

Waarom is het vaststellen van het Toekomstkader Amstelscheg als bouwsteen voor eigen programma's en beleid van belang voor Amsterdam?

Inhoudelijk dragen de voorgestelde richtinggevende keuzen bij aan de in de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 gestelde doelstelling om te werken aan een *'duurzaam en goed met de stad verbonden landschap van hoge kwaliteit'*, en meer specifiek de inzet op *'landschapsparken'* in de koppen van de scheggen. In deze gebieden zoeken we, passend bij de landschappelijke kwaliteiten, naar mogelijkheden om de recreatieve toegankelijkheid en gebruiksmogelijkheden te vergroten. Waarbij maatwerk, zorgvuldige en natuurvriendelijke inpassing van recreatieve voorzieningen met een duidelijke zonering van rustigere en drukkere gebieden als uitgangspunt zijn meegegeven.

Het Toekomstkader Amstelscheg is een gezamenlijk visiedocument van de samenwerkende partners en geen op zichzelf staand beleidsstuk. Het kan dan ook niet 1 op 1 opgenomen worden in eigen gemeentelijk beleid. Het is vooral van belang dat, net als destijds bedoeld met het Gebiedsperspectief Amstelscheg, de visie waar haalbaar en gewenst doorwerkt in eigen programma's en beleid, bijvoorbeeld in omgevingsplannen. Om die reden vragen we het college om het Toekomstkader vast te stellen als bouwsteen voor eigen beleid.

Het is daarbij van grote meerwaarde als alle colleges, gedeputeerde staten en dagelijks besturen van samenwerkende partijen het Toekomstkader Amstelscheg onderschrijven, zodat programma's en beleid zoveel mogelijk in één lijn wordt gebracht. Dit zet kracht bij aan de Amsterdamse bestuurlijke doelstellingen zoals opgenomen onder 'bestuurlijke achtergrond'. Bijvoorbeeld het streven naar aan samenhangend beleid voor de ontwikkeling van de agglomeratie en het proactief met regionale partners samenwerken aan het behoud en de ontwikkeling van het landschap (Omgevingsvisie).

Ad3: In te stemmen met bijgevoegde conceptvoordracht aan de dagelijkse besturen van de stadsdelen Zuid, Zuid-Oost en Oost ter informatie over het besluit tot vaststelling van het Toekomstkader Amstelscheg.

Het Bestuursakkoord Amstelscheg, en het daaraan gekoppelde Gebiedsperspectief Amstelscheg (waar het Toekomstkader Amstelscheg dus een addendum op is) is destijds bestuurlijk bekrachtigd door de stadsdeelbestuurders van Zuid-Oost, Oost en Zuid. De stadsdelen hadden hierover destijds ten slotte nog beslissingsbevoegdheid. Omdat het Toekomstkader Amstelscheg geen formeel beleidsstuk is, is advies van de stadsdelen niet verplicht. Vanuit de achtergrond van eerdere

bestuurlijke betrokkenheid, en het raakvlak van de Amstelscheg met deze stadsdelen is het van belang om deze stadsdelen over het Toekomstkader Amstelscheg te informeren.

Stadsdeelbestuurder Jan-Bert Vroege (stadsdeel Oost) is als deelnemend bestuurder van het BOA volledig op de hoogte en heeft het Toekomstkader Amstelscheg mede-onderschreven. Stadsdeelbestuurders Rocco Piers (Zuid) en Simeon Blom (Zuid-Oost) zijn geïnformeerd over tussenversies van het Toekomstkader Amstelscheg. Voorgesteld wordt om de dagelijkse besturen van de stadsdelen Oost, Zuid-Oost en Zuid te informeren over het genomen besluit van het college. Daartoe is bijgevoegde concept-voordracht opgesteld.

Water en bodem sturend

De inrichting van het landelijk gebied vraagt om aanpassingen op nattere én drogere omstandigheden en het remmen van de bodemdaling

A. Veenbodems en landgebruik
1. De inrichting en het gebruik van polders met veenbodems passen zich geleidelijk aan op nattere omstandigheden.

B. Waterberging in de polders
1. Het inzetten op de realisatie van minimaal 10% waterberging in alle polders van de Amstelscheg, bij voorkeur in de laagste delen.

Recreatiedruk

De behoefte aan ruimte en voorzieningen voor recreatie in het landelijk gebied rondom de agglomeratie neemt verder toe.

A. Zonering van recreatie
1. Aanpassing van de zoneringstypen:
- De term *'Transformatiegebieden'* vervangen we door de term ***'Gemoedelijke recreatiegebieden'.***
- In het agrarisch gebied maken we onderscheid tussen ***'landelijk gebied' en 'recreatief landelijk gebied'.***
- De in het Gebiedsperspectief omschreven *'poorten van stad naar landschap'* noemen we voortaan ***'recreatieve poortgebieden'.***

2. Aanpassing begrenzing van de recreatieve zonering.
3. Recreanten zijn en blijven welkom in de Amstelscheg.

B. Verkeersveiligheid en overlast op de dijken
1. Verbeteren van de balans tussen recreatief en agrarisch verkeer.

C. Verblijfsrecreatie
1. Aanbieden van nieuwe kleinschalige verblijfsrecreatie (overnachting) op eigen (agrarische) erf is alleen mogelijk wanneer dit past bij de recreatieve zonering en het de natuurwaarden en het natuurnetwerk niet aantast.

D. Waterrecreatie
1. Geen ontmoediging van waterrecreatie op de Amstel, wel inzetten op het spreiden van de druk.
2. Ontwikkelen van routes voor kleinschalige (ongemotoriseerde) waterrecreatie als kanovaren, suppen en roeien is passend in de Amstelscheg.

Energietransitie

De transitie naar een duurzaam energiesysteem vraagt om ruimte voor de inpassing van nieuwe objecten en netwerken.

A. De zoekgebieden van de RES 1.0
1. Zoeklocaties voor windenergie die de randen van de Amstelscheg versterken en daarmee de open ruimte van de Amstelscheg in stand houden, verdienen de voorkeur boven de locaties die hier afbreuk aan doen.
2. Grootschalige zonne-energie-opwekking in de veen(weide)gebieden heeft niet de voorkeur.
3. Zonne-energie-opwekking langs snelwegen is inpasbaar.

B. Zonering van ontwikkelingen
1. Kleinschalige combinatiekansen en innovaties zijn goed mogelijk in de gemoedelijke recreatiegebieden.
2. In het landelijk gebied is ruimte voor energie op boerenerven.
3. Voor een nieuwe, grotere locatie voor energieopwekking is geen ruimte in de Amstelscheg.

Bouwen en stedelijke functies

Door de hoge verstedelijkingsdruk in de metropoolregio Amsterdam groeit de vraag naar woonruimte en stedelijke functies in het landschap.

A. Klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen
1. Bij locatiekeuze voor nieuwe bebouwing en om de bijbehorende randvoorwaarden te bepalen worden de *signaalkaarten klimaatadaptatie* gehanteerd.

B. Transformatie bestaande bouwvlakken
1. Bij transformatie van bestaande bouwvlakken gelden de uitgangspunten van de provinciale omgevingsverordening

C. Agrarische percelen met bouwrechten voor glastuinbouw
1. Voor percelen met bouwrechten voor glastuinbouw die nog niet zijn benut, verdient het de voorkeur om deze open te laten, of te zoeken naar andere functies mits aantoonbaar wordt bijgedragen aan de omgevingskwaliteit, leefbaarheid en vitaliteit van het agrarisch bedrijf, de twee (dorps)kernen en/of de recreatieve poortgebieden.

D. Nieuwe bouwvlakken
1. Nieuwe en/of uitbreiding van bouwpercelen zijn/is alleen toegestaan indien dit aantoonbaar bijdraagt aan de omgevingskwaliteit, leefbaarheid en vitaliteit van het agrarische bedrijf, de twee dorpskernen en/of de recreatieve poortgebieden.

Participatie

Stadsdeelbestuurder Jan-Bert Vroege (stadsdeel Oost) is als deelnemend bestuurder van het BOA volledig op de hoogte en heeft het Toekomstkader Amstelscheg mede-onderschreven. Stadsdeelbestuurders Rocco Piers (Zuid) en Simeon Blom (Zuid-Oost) zijn geïnformeerd over tussenversies van het Toekomstkader Amstelscheg. Voorgesteld wordt om de dagelijkse besturen van de stadsdelen Oost, Zuid-Oost en Zuid te informeren over het genomen besluit van het college. Daartoe is bijgevoegde concept-voordracht opgesteld.

Financiële onderbouwing

Financiële onderbouwing: Nee

Overige toelichting:

Het vaststellen van het Toekomstkader Amstelscheg heeft geen direct financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

- Opnemen in de te publiceren besluitenlijst
- Opnemen in de dagmail aan de gemeenteraad
- Ter kennisgeving naar de dagelijks besturen van de stadsdelen Oost, Zuid-Oost en Zuid

Buiten de gemeente

• Bestuurlijk persmoment tijdens het eerstvolgende Bestuurlijk Overleg Amstelscheg, op 11 oktober 2024, er vanuit gaande dat alle colleges/gedeputeerde staten/dagelijks bestuur waterschap hebben ingestemd met het Toekomstkader Amstelscheg.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-052085	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-055051	Bijlage 4. Voordracht dagelijks bestuur stadsdelen Toekomstkader Amstelscheg.docx (msw12)
AD2024-055052	Bijlage 3. Bestuursakkoord Amstelscheg 2011.pdf (pdf)
AD2024-055053	Bijlage 2a. Overzicht richtinggevende keuzes Toekomstkader Amstelscheg 2024.pdf (pdf)
AD2024-055054	Bijlage 5. Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplan Amstelscheg 2011.pdf (pdf)
AD2024-055055	Bijlage 2. Toekomstkader Amstelscheg 2024.pdf (pdf)
AD2024-055056	Bijlage 1. Brief van de voorzitter Bestuurlijk Overleg Amstelscheg aan het college.docx (msw12)
AD2024-055057	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten